

Előfizetési árak:

Égész évre . . . . . 10— K
Fél évre . . . . . 5— K
Negyed évre . . . . . 2:50 K

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik szerdán és szombaton.

BAJA

Kiadóhivatal
Kazal József könyvnyomdája, ahol előfizetések és hirdetések felvételnek. Telefon 45.
Szerkesztőség
Baja, Eötvös József-utca 2. szám. Telefon 116.
Feltétlen szerkesztő és lapfőtájos: **Meskó Zoltán.**

Feltétlenül szükséges-e az állami polgári leányiskola?

Nincs veszedelmesebb, mint midőn a mindenáron érvényesülni akaró, kevésbé szakértő és nem is egészen megbízható tömeg vagy egyének hajtának nyers hatalmukba valamely jelesebb eszmét, mert ezek, hogy célt érjenek, némelykor anynyira meghamisítják az igazságot, hogy ugyszólván senkiseim mer saját reputációja kockáztatása nélkül az igazsághoz mértén hozzászólni a kérdésben levő ügyhöz.

Hiszen, ha valaki tájékozatlanul olvassa a Bajai Független Újság azon számát, amelyben nem régen oly nagy elragadtatással beneventálja az áll. polg. leányiskola Baján való föllállításának megengedését: akkor annak lehetetlen arra gondolni, hogy bizony a városfejlesztő bizottság tervei között ez az óhaj volna a legeslegutolsó és csak olyan kelleetlenül fölvetett kérdés, amelyről legtöbben nem is tudják, hogy ki és mily körülmények között hozta szóba, minthogy ezen a téren volt legkevésbé érezhető a hiány.

Azért is nagyon tendenciózus örömhírnek tűnhetik fel a város érdekeit szíven viselő minden józan polgár előtt az, hogy a B. F. U. ezen engedélyben régóta melengetett vágyának megvalósulását látja, mintha ennél nagyobb jó nem is érhetne volna a várost; de azt nehezen tudom megérteni, hogy miért

kellott a munkapárt hivatalos sajtóorgánumának még oly mérsékeltlen is, örülni a kormány ezen újabb segítségének, holott ugyanezen alkalommal azt is elismeri, vagy legalább is valószínűnek tartja, hogy az állami polgári leányiskola esetleges fölépülése esetén nagyon hosszú időre le kell mondanunk arról a reményről, hogy kereskedelmi vagy ipari iskolát kapjunk.

Bár a politika terén nem vagyok egy nyomon a B. H. fölfogásával, mégis meglep ezen alkalommal a B. H. indokolatlan lagymatagsága, midőn föltételezi ugyan, hogy a kormány „a föltétlenül szükség érve alatt keltezett hamis információra” engedélyezett Bajának új polg. leányiskolát és ugyan nem tudja, hogy melyik jóakarónk közbenjárásának köszönhetjük a kormány ezen újabb segítségét: mégis el akarja nézni s majdnem szó nélkül hagyni, hogy olyan hamis uton járó és talán nem is megbízott egyének olyan téren okozzanak az államnak és városnak százezekre menő haszontalan és felesleges kiadásokat, ahol a hiány legkevésbé érezhető. Hiszen a polg. leányiskola terén legfeljebb csak az ultraliberalisok érezhettek hiányt, akiknek csak az fáj, hogy felekezeti iskola gondoskodott a leányok ilyen fokú tanításáról, mert a tanítás módja és eredménye ellen fegyelmezett gon-

dolkozású emberek különösen Baján alig emelhetek szót. Talán némelyek liberálisabb szellemben való oktatást óhajtanának? Azt hiszem, hogy Baján — mint a gyakorlati élet bizonyítja — föltöbbséges emiatt is panaszkodunk.

Hogy tanulmányi szempontból is mennyire hivatása magasztalan állott mindig e két polgári leányiskola, a többek között az a körülmény is bizonyítja, hogy még akik a gimnáziumi tanfolyamra léptek is át, mind fényes eredményt produkáltak. Hát akkor miért volna égető szükség állami polgári leányiskolára?

Talán azt hiszik, hogy a liberálisabb tanítás mellett megkétszereződik a tanulók száma? Legkevésbé! Egyébként lehet, hogy a fejlődő étellel szaporodik a létszám, de a jó apacanének, akik már két év óta tervezik intézetük kibővítését és az az Internátus föllállítását, már erről is gondoskodnak. Érdemes hát ilyen körülmények között az államnak is, meg a városnak is haszontalanul és föltöbbséges módon költekezni? Bizonyára nem! Ennélfogva, ha a munkapárti sajtóorgánum csak ugyan föltételezi, hogy a szóban forgó engedély csak a „föltétlenül szükség érve miatt keltezett hamis információra és valami minden áron érvényesülni akaró jóakarónk közbenjárására

adatott meg”: akkor a munkapárti sajtó álljon a sarkára, ne feltse reputációját, hanem intő szavával forduljon az illetékes hatósági személyek felé és fejtse ki hiteles információ és adatok alapján, hogy az áll. polgári leányiskola föllítása nem közóhaj, nekünk egyelőre erre van legkevésbébb szükségünk, hanem ehelyett a közóhaj és közszükség kereskedelmi vagy ipariskolát kér, hogy a nagyon is népes polgári iskolát végzett növendékeit és a főgimnázium erre való tartólót is el tudjuk helyezni. Ez aztán igazán fontos kulturtenyező lenne, amely nem csak kulturális, hanem anyagi szempontból is nagyon sokat lendítene városunkon azáltal, hogy sok növendéket és hozzátartozóit kötné városunkhoz. Pedig azon a tetemes költségen föllállíthatnánk a kereskedelmi vagy ipariskolát is, amennyibe az áll. polg. leányiskola kerülne és még ez utóbbi igazán alig érezhető hiányt pótolna: addig a kereskedelmi vagy ipariskola majdnem az egész vidékre kiható fontos kulturintézmény lenne, mely duosan megteremné gyümölcsét nem csak a szellemiek, hanem az anyagiak terén is.

Városunk főispánja már nem egy esetben adta tanujelét annak, hogy mily egyszerűettel, vagy tekintélyének és befolyásának latbavetésével buzgólkod-

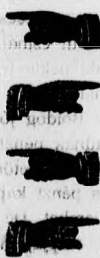
- - Az állandóan melegítő - -

METEOR

kályhák

a legjobbak s legköltekeesebbek!

Kévs fűtőanyag, nagy fűtőképesség!

Minden tüzelőanyagra és minden fűtési célra alkalmasak! Kapható úgy egyszerűbb, mint díszesebb kivitelben! Eddig 800,000 darab van forgalomban. Minden eredeti „METEOR” kettős csillag védjeggyel van ellátva. Óvakodjunk tehát az értéktelen utánzatoktól!

Eredeti „METEOR” kályhák Baján csakis:

DRESCHER GYULA

vaskereskedésében kapható.

dik Baja város fejlődésének előmozdításán.

Forduljunk tehát ez ügyben is főispánunkhoz, aki hallgatva a helyesebb információra, bizonyára ki fogja eszközölni, hogy a kormány a kiltásba helyezett kedvezményeket az áll. polgári leányiskola helyett átengedi egy kereskedelmi vagy ipariskola felállítására, amivel igazán régen melengetett közhaj válnék valóra, mert csakugyan nagyot lendítene a városnak nemcsak kulturális, hanem anyagi érdekein is.

Bárcsak így lenne!

Veredicus.

Közönség rovata.

Jogfeladás

a vigéc-direktorság érdekében.

— Förronganak a tanítók. —

Sok anomáliája van a bajai állami elemi iskolai szervezetnek; az emberi gondolkodást nem egyszer homlokon csapják a lehetetlen felsőbb-ségi intézkedések: de olyan sajnálatraméltó, antipedagógiai, a tanterületet lealacsonyító műveletre rég nem ragadtatta el magát az a bizonyos felsőbb-ség, mint a legutolsó gondnoksági ülésen. Ugy tudjuk, hogy a város, illetve képviselőtestülete az áll. elemi iskolák összes pedagógiai és beltügyi vonatkozásait, jogait átengedte a gondnokságnak és magának csak amolyan lényegtelen ügyeket tartott meg.

De térjünk a tárgyra.

A „Bajai Hírlap” legutolsó számában egy igen érdekes, ügyes cikk jelent meg, amelynek írója, úgylátszik, nagyon jól van informálva a bajai tanügyi viszonyokról. Írásához, melyben Pedagogus a tervezett vigéc-direktorság-féle csodabogarát boncolgatja, nem lehet szavam, mert véleményével egyetértek. Én a dolgot, a fenomenális tervet más oldalról akarom megvilágítani.

Pár évvel ezelőtt a város az állammal kötött szerződésébe belevette, hogy három közzetigazgató lesz. És most jön a gondnoksági ülésnek 6—7 jól preparált tagja és föladjia a három közzetigazgatóság-hoz való jogát és egyszerűen törli a felsővárosi közzetigazgatóságot. A mai világban mindenki teli szájjal jogokért kiabál és a bajai áll. elemi iskolai gondnokság, élén a tanügyi referenssel, lelkiösmereti furdalás nélkül föladjia jogát.

A jogfeladás, az esetleges vigéc-direktorság pedagógiai oldalát a „Bajai Hírlap”-nak multkori cikke eléggé kimutatta. Én csak pár kinos kérdést akarok itt a nyilvánosság előtt a jogfeladó gondnoksági tagokhoz intézni.

1) Nem gondolják-e a gondnoksági tagok, hogy jelzett tervükkel kiölik a tanítókból az ambíció? Edig olyan ambíciója is volt a tanítónak, hogy esetleg közzetigazgató is lehet, ha derekasan megállja a helyét és szert tehet pár korona többletre is. Most ettől elvágják. A közzetigazgatóság volt talán az egyedüli mód, amellyel a felsőbb-ség egyes jelesebb tanítókat jutalmazhatott; most pedig a felsővárosi közzetre nézve ennek is vége. Mintha bizony a jutalomra, egy-két korona állami pluszra csak a bentfetesek szorulnának rá! Avagy nincs már a bajai tantestületben olyan férfi, aki ezt a kitüntetést megérdemli?

2) Minő véleménnyel volt az az egy-két gondnoksági tanító a kollégáiról, mikor a felsővárosi igazgatóság törlesztésre adott szavazatukat? Nem gondolták-e azok a tanítók, hogy az embereknek evés közben szokott megjönni az étvágyuk? Avagy megelégedtek azzal, hogy ők — a tanügyi referens és a tanfelügyelő atyai jóvitából — majd csak lovon maradnak valahogyan, utánuk jöhet aztán a vízözön!

3) Nem lenne-e kegyes a tanügyi referens, vagy az ügyv. igazgató kimutatni nekem, hogy a telepfelügyelő az „Útasítás”-nak milyen paragrafusára alapján szavazott a gondnoksági ülésen? Ugy tudom, hogy a telepfelügyelő a gondnoksági ülésen a saját szakmája dolgairól referálhat, de szavazati joga nincs.

4) Nem lenne kegyes a tanügyi referens az ösztantitóságot közelebről megismertetni a szerződéssel és kezeben, nyíltan megmondani: mi van abban a szerződésben, szó van-e benne három közzetigazgatóságról? Ha pedig az a hires, csapnivalóan elfuserolt szerződés olyan hészeresz lakattal elzárt drágakincs volna, úgy gondolom, bármely tanító hajlandó volna a tanügyi referensnek módot nyújtani hozzá, hogy ehhez az elzárt kincshez a megfelelő kulcsot is megtalálhassa. Mert a szerződést most már nagyon sokan látni is szeretnék. Látni és tudni szeretnék, hogy tényleg — csavarra jár-e?

5) Ha szómmal nem vétek, akkor még egy röpké kérdést a gondnoksági tagokhoz. A gondnoksági tagok — állítólag — az egységes vezetés jelszavával ütötték agyon a felsővárosi közzetigazgatóságot; de ugyanakkor határozatlan kimondták, hogy az alsóvárosi közzetigazgatóságról nem mondanak le soha, de soha! Hát kérdezem a jó uraktól, hol itt a következetesség? hol itt a prudencia? Jaj, teremtom, ha én mozifilmes volnék, akkor ez a jelenet vászonra kerülne: tetszik tudni úgy, amint a gondnoksági tagok az alsóvárosi föntartása érdekében vész-szerződésre lépnek, a másik lábukkal pedig a felsővárosi igazgatóság-nak a veséjébe hágnak. Fölibe pedig azt írnam: „csendes részvét kéretik”, vagy pedig azt, hogy „a következőes gondnokság, mert olyan.”

6) No még egy kérdést, egy utol-

sót. Tudomásom szerint a gondnoksági üléseket minden hó utolsó csütörtökjén kell tartani. Hivatalosan így mondták ki. Az utolsó gondnoksági ülést azonban, amelyen a közzetigazgatóság eltörlésének fontos ügye soron volt, szerdai napon kellett megtartani. Miért? Csak nem attól félt a tanügyi referens és az ügyvezető, hogy az a két tanterfű, aki szerdai napon az iskolához volt köve s így az ülésen nem lehetett jelen, zavarhatná szavazatával a csendes lebonyolítást.

Más szavam és kérdésem egyelőre nincs, de ha a fejlemények úgy hozzák magukkal, nem riadok vissza az ügynek bővebb taglalásától sem. Végezetül még annyit, hogy rossz politika, helytelen eljárás, ha egy embernek érdekében megaláznak, anyagiakban megrövidítenek egy egész testületet. Az ilyen eljárás nagyon megboszulhatja magát. Tény az is, hogy a bajai tanítók a tervezett „reform” ellen jogosan föl vannak háborodva. Videant consules! A—Z.

A jósnő.

A napokban a Szent Antal-utcán haladva, egy különös reclami vonta magára figyelmemet. Egy jósnő hirdeti, hogy tenyéréből megmondja mindenkinek, hány éves, hogy hívják, meddig él s milyen lesz az élete sora.

Hivatásomhoz híven, azonnal tudakozódtam a dolog után, s megtudtam, hogy az illető hatósági engedélyekkel járja be a városokat a jósol pénzért.

Eddig azt hittem, hogy nincs oly modern ember, aki elhiszi azt, hogy az ember tenyere, neve, évei s egész élete sorsa közt oly szoros összefüggés volna, hogy abból mindezeket pontosan meg lehet állapítani. A tapasztaltak után azonban kénytelen vagyok elhinni, hogy vannak ily emberek, s ezek majdnem kivétel nélkül nők, asszonyok s leányok vegyesen, minden társadalmi osztályból.

Egy estefelé két uriasan öltözött 16—20 év közötti leányka haladt el a ház előtt s kénklődve nézték az ablakokat, míg végre a kapu előtt megálltak s ott eltűntek.

Modern leánykák, kik talán szükség szerűt ceremóniának tekintik a templomba járást, remegve állnak a jósnő „várószobájában”, várva, mikor mondja meg nekik gondosan ápot kezecskéik vonásaiból, hogy jó partit csinálnak-e s elveszi-e őket az, aki nekik tetszik? S ezért pénzt adnak neki.

Boldog jósnő! Másnak akkor sem adnak pénzt, ha igazat mond (Jeg-feljebb betörök a fejét) ő meg azért is pénzt kap, mert becsapja az embereket. De az még semmi, hogy becsapja, hanem az a nágy-szerű a dologban, hogy hatósági engedélyek alapján csapja be. A mi törvényhozásunk sok üdvös dologt produk-

kál, nagyon szívesen látnók azonban, ha egy olyan törvényt hozna, mely a jósnóknak s más hasonló bűvészeknek s mutatóványosoknak működését örökre megszüntetné. Mert az még sem járja, hogy míg az emberek legnagyobb része nehéz munka árán alig tudja megélni magát, addig holmiféle jósok, planétások, hal-és békányelők, báb-játékosok s hasonló értelmiségek naplopásból, a közönség becsapásával vagyont gyűjtsenek maguknak. (A legutóbbi országos vásárkor az egyik kávéházban egy báb-játékos a vendégek közül többet alaposan megkoppasztott s néhány száz korona összeszedése után ajánlta magát. Megérte neki a fáradságot a jövedelem.) Vagy legalább a minisztérium szabályozna addig is rendeltileg ezt a kérdést, míg a törvényhozás arra időt nem nyer.

Véleményem szerint a hatóságoknak kellene a kezdeményező lépést megtenniök s felírni a kormányhoz, hogy ezt a kérdést rendezze.

Akkor talán majd a férjhezmenő óhajto leánykák is praktikusabb módon próbálnák meg jövendőbelijüket kinyomozni.

O. I.

Hirek.

Ügyészégi megbízott - helyettes Baján. Az igazságügyminiszter Kuppert Miklós bajai járásbírói joggyakorlótól a bajai királyi járásbíró mellett alkalmazott ügyész-ségi megbízottnak állandó helyettesévé rendelte ki.

Kamarai ülés. A Szegedi Kereskedelmi és Iparkamara október hó 8-án délután 2 órakor a kamarai szék-házban teljes ülést tart.

Építkezés Regőcén. Regőce község új község-ház, iskola, ovoda, tanítói és ovónői lak építését határozta el s ezen épületek terveinek és költségvetésének elkészítésével Vadász Pál okl. építésmérnököt bízta meg.

Allatijáras. A mult héten a szomszédos Felső-Szent-Ivánon, Az ünnepély széken sikerült, rendkívül látogatott volt. Igen sok állatot állítottak ki. A legszebb állatot Csermák János állította ki, aki díszoklevélet és aranyérmert nyert. Ezenkívül igen sokan nyertek kitüntetés.

Betörés. Péntekre virradóra ismeretlen tettesek a MFRT. mohácsi pénztárszobáját, mely a Dunán levő kikötőhídon van, feltörték. A betörők a pénztárszobának a Duna felé eső részén az ablakot feszítették fel s így jutottak a helyiségbe, ahol állucskokkal próbálták a pénztárfiókot felnyitni, de eredménytelenül, a zár nem engedett. Felfeszítették a jegyszekrényt is, de nem nyultak a jegyekhez. Ugy látszik, hogy a jegyszekrényben is pénz után kutattak, de eredménytelenül. A csendőrség — bár erélyesen nyomoz a betörők után — mindeztideig nem tudott a nyomukra akadni.

Főmunkatárs:

Dr. POLLERMAN ARTHUR.

Szégéd-szerk.: FISCHER FERENCZ

Magy. kir. állami tanítóképző-intézet Baján.

Pályázati hirdetés.

A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter urnak 1907. évi 40036. sz. a. kelt rendeletére a **bajai m. kir. áll. tanítóképző-intézetben** és az ezzel kapcsolatos internátusban a jövő 1914. év folyamán, azaz 1914. évi január 1-től 1914. évi december 31-ig terjedőleg, a bennlakó tisztviselők, 150 tanítónövendék és a cseleedség közlartása részére szükséges élelmezési cikkek, tüzelő és fűtőanyagok szállítására ezennel pályázatot hirdet az intézet igazgatósága.

Az ajánlatok a következő felsorolt cikkek mindegyikére külön külön teendők meg:

1) **Téj.** Naponta szállítandó 60 liter. Bánatpénz 150 K.

2) **Marha- és borjúhús.** Egynapi szükséglet mintegy 40 kg. Bánatpénz 500 K.

3) **Disznóhús és disznózsir.** Havonkénti szükséglet 5—600 kg. disznóhús, 2—300 kg. disznózsir. Bánatpénz 500 K.

4) **Kenyér és sütemény.** Naponkénti szükséglet mintegy 60 kg. kenyér és 170 db. sütemény a 8 dkg. Bánatpénz 250 K.

5) **Liszt.** 0, 1, 2 és 3 számú. Havonként mintegy 5—600 kg. Bánatpénz 100 K.

6) **Fűszerárak és világítóanyagok.** (Só, cukor, kávé, borsó, lenese, rizs, mák, gyertya, petróleum, stb.) Havonként 2—300 K értékben. Bánatpénz 100 K.

7) **Tüzipa.** Évi szükséglet mintegy 150 m³ szurkosnyárfa, 150 m³ szilhasábfá, friss vágású, száraz, nem iszapos minőségben, az intézet udvarába beölezzve Bánatpénz 200 K.

8) **Koksz.** Mintegy 500 q. első minőségű diókoksz. Bánatpénz 100 K.

Az összes felsorolt cikkek mindenkor a legjobb minőségben és a rendelkezésnek megfelelően, kifogástalanul teljes mértékben szállítandók.

Az ajánlattételre esetlegesen szükséges részletesebb leírás, a különleges szállítási feltételekre vonatkozó tájékoztatás ezen hirdetésben alább kijelölt határidőig naponként a délelőtti hivatalos órákban az intézet igazgatóságánál nyerhető.

Az ajánlatok lepecsételve „Aján-

lat az állami tanítóképző-intézetben szükséges szállítására“ felírással legkésőbb f. évi október hó 8. napjának délelőtti 12 órájáig az áll. tanítóképző-intézet igazgatóságánál benyújtandók. A beérkezett ajánlatok bizottságilag bontatnak fel oly nyilvánossággal, hogy az ajánlattevők jelen lehetnek. A felbontás idejéről valamennyi ajánlattevő külön értesítetik.

Az áruszállítási szerződéseket a m. kir. államkincstár nevében az intézet igazgatója köli meg. Baja, 1913. szept. hó 27-én.

BELLOSITS BÁLINT
igazgató.

Hirdetések

jutányos áron
felvétetnek a
B A J A
kiadóhivatalában

Kazal József

könyvnyomdájában,
a Központi szállóval szemben.
Telefonszám 45.

Özv. Jorgovits Sándorné
kézimunka üzlete elköltözés miatt a z o n n a l
- - - átadó. - - -

Kiadó lakás.

5 parkettázott szobából álló
E M E L E T I

lakás

— megfelelő mellékhelyiségekkel — f. évi november 1-re kiadó. Bővebb értesítést ad a „Polgári Olvasó Egylet“ Elnöksége.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására juttatni, hogy a BUDAPESTI-UT 59. sz. a. egy, a mai kor igényeinek megfelelő

mosó- és vasaló-intézetet

nyitottam. Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat. Teljes KELENGYE-mosást és vasalást a legkényesebb izléseknek megfelelőleg készítek. A nagyérdemű közönség nagyraecsült pártfogását kéri, kitűnő tisztelettel

CSATAI ERZSÉBET.

Tyukszem, Excelsior

börkeményedés, szemölcs

HINTÓPOR

48 óra alatt eltűnik a „CANNABIN“ használata után. Üvegje 1 kor., postadíjjal 1.40 kor.
Három üveg bérmentve 3 korona.

48 óra alatt elmulasztja a kéz-, láb- és hónaljzadást, 1 doboz 1 kor., postadíjjal 1.40 kor., 3 doboz bérmentve 3 kor.

Hizlalásra legalkalmasabb 40% phosphorsavat tartalmazó

Takarmánymész,

mellyel a disznóknál nagyon könnyen 300 kiló hizlalási súly érhető el. Alkalmazható azonfelül baromfi, borjúk, juhok, marhák, ökrök és lovaknál. 4 3/4 kiló ára, mely hónapokig elég 5 kor. 80 fillér utánvétellel bérmentve. — Utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett küldi:

Dr. FLESCHE „Korona“-gyógyszertára Győr 99.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy

úriszabó üzletemet
Mátyás király-tér 10-ik szám alá,
(járásbíróság átellenébe) helyeztem át.

Készítek elegáns férfi- és gyermek-ruhákat. Javítást és vasalást elfogadok jutányos áron.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri tisztelettel

Babocsay Károly.

Nagy választék gyapjú szövetekben.

Pontos kiszolgálás.

INGYEN, ráfizetés nélkül becsereél öreg, használt gramfonlemezeket ujakra **WAGNER „Hangszerkirály“** Budapest, József-körut 15. szám. Árjegyzék ingyen. Címre ügyeljen.

Elvállal mindennemű
diszes vasrácskapuk, üzleti
vasredőnyök, sírácsok, ujon-
nan szabadalmazott

fürdőszobák készítését

Költségvetéseket és rajzokat
díjtalanul készít.

Glasz Lipót

épület-, műlakatos- és
vizvezeték-szerelő műhelyét Flórián-utca
16-ik szám alá, saját házába helyezte.

Javításokat azonnal
és olcsón eszközöl.

Szivattyus kutak
jókarban tartását évi kezelésre
elvégezteti.

Saját szabad. tábori ágyak!

Felvétetik egy leány

tanulóul

Kazal József könyvnyomdájában.

Minden izlésnek megfelelő
CSINOS DIVATOS
fényképeket

ugyszintén
fényképnagyításokat
KÉSZIT

Nesselroth Bernát fényképész
Baja, Szent István-tér II-ik szám.
(Fischer-ház.)

Papir- és írószer-kereskedés

■ KÖNYVNYOMDA ■

KAZAL JÓZSEF - BAJA

Telefon 45

Vörösmarty Mihály-utca 6

Telefon 45

Könyvnyomdai munkák készítése a legizlésesebb
kivitelben. Ügyvédi és községi nyomtatványraktár

Hazai Általános Biztosító Részvény-Társaság.

A társaság eivállal biztosításokat

tűz- és jégkárok ellen (a villámcsapás által okozott tűzkárokat is megtéríti). A biztosítás egyéb ágazataiban is a közönség rendelkezésére áll. Díjtételei olcsók és előnyösek, kárait gyorsan és méltányosan rendezi, ügyfeleinek érdekeit minden tekintetben megóvja.

Kötvénykiállító főugynökség: B A J A.

(Városi bérház.)

Fränkl Ignác

BAJA, Budapesti-ut 15.

Ajánlja dus raktárát elsőrendű

varró-, kötőgép-, kerékpárok- és grammofonokból, valamint mindezek alkatrészeiből.

J a v i t á s o k

szakszerű-műhelyemben a legjutányosabban eszközöltetnek.

➔ Kedvező fizetési feltételek! ➔